

LIKABEHANDLINGSPLAN och PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

för skola och fritidshem i Flyinge
läsåret 2019 – 2020

Flyingskolans Likabehandlingsplan – Plan mot kränkande behandling och årlig kartläggning för skolans trygghetsarbete syftar till att alla barn, elever och personal ska känna sig trygga och behandlas med respekt på skolan. När begreppet skola nämns avses både skola, förskoleklass och fritidshem.

Flyingskolan strävar efter att vara en skola dit elever och personal går med glädje och nyfikenhet där alla elever ska ha möjlighet att utvecklas optimalt och alla känner sig trygga. Alla ska känna att de duger och ingen ska bli utsatt för diskriminering på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Ingen ska heller utsättas för annan kränkande behandling.

Mål

Ingen form av diskriminering eller kränkande behandling ska förekomma inom Flyinge rektorsområde.

Alla elever ska känna trygghet med kamrater och personal i skolan. Alla ska känna att de blir respekterade och att de har lika värde.

Innehållsförteckning:

Styrdokument - Skollagen	3
Diskrimineringslagen	4
Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshem	5
FN:s konvention om barnets rättigheter	5
Vem ser till att lagarna följs	5
Definition av diskriminering och kränkande behandling	6
Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete	7
Förebyggande arbete	8
Åtgärdande arbete	9
Arbete med att upptäcka, utreda och åtgärda kränkande behandling	9
Arbetsgång vid kränkande behandling elev-elev	10
När elev kränks av personal	10
Rutiner för uppföljning	10
Rutiner för dokumentation	10
Kvalitetssäkring av likabehandlingsplan	11
Arbetsgång för likabehandlingsarbetet under läsåret	11
Årlig plan för insatser läsåret 2019/2020	12

Styrdokument - Skollagen

Våra styrdokument ställer krav på att verksamheten bedriver ett målinriktat arbete för att motverka, utreda och förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling samt att upprätta en likabehandlingsplan. De styrdokument som reglerar detta arbete är:

Skollagen 2010:800

6 kap. *Åtgärder mot kränkande behandling*

Målinriktat arbete

6§ *Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.*

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7§ *Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.*

Plan mot kränkande behandling

8§ *Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.*

Förbud mot kränkande behandling

9§ *Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.*

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

10§ *En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om ovan är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.*

Detta ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567)

Diskrimineringslagen (2008:567)

1 kap 1§ - *Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.*

3 kap. Aktiva åtgärder - Utbildning

Målinriktat arbete

14§ En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Att förebygga och förhindra trakasserier

15§ En utbildningsanordnare som avses i 14§ ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Likabehandlingsplan

*16§ En utbildningsanordnare som avses i 14§ ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15§. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.
En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.*

Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

2§ En likabehandlingsplan enligt 3 kap.16§ diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt 6kap.8§ skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet 2011

1 kap - Skolväsendet vilar på demokratisk grund.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.

2 kap – Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Skolans mål är att varje elev:

- *kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter*
- *respekterar andra människors egenvärde*
- *tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor.*
- *kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen och*
- *visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv*

FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och rätten till likabehandling i fokus. Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall ska komma i främsta rummet. Den talar om rätten till liv och utveckling, om barns rätt till inflytande och att få göra sin röst hörd.

Vem ser till att lagarna följs?

DO – Diskrimineringsombudsmannen

DO är en statlig myndighet som arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter. DO:s vision är ett samhälle där respekten för allas lika värde och rättigheter är en självklarhet.

BEO- Barn- och elevombudsmannen

Riksdagen har utsett ett särskilt barn- och elevombud (BEO) för likabehandling. BEO har till uppgift att hjälpa barn och elever i frågor som gäller diskriminering och annan kränkande behandling. BEO övervakar kapitel 6 (Åtgärder mot kränkande behandling) i skollagen och arbetar tillsammans med Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Definition av diskriminering och kränkande behandling

Gemensamt för diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Detta kan ta sig olika uttryck och förekomma i alla sammanhang.

Kränkningar och trakasserier kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning/trakassering kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och åter- kommande. En viktig utgångspunkt är att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Diskriminering:

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas när en elev missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation. Missgynnandet ska ha koppling till diskrimineringsgrunderna. Med indirekt diskriminering menas att man behandlar alla lika, drar alla över en och samma linje, vilket i praktiken missgynnar någon enligt diskrimineringsgrunderna exempelvis en viss religion.

De lagskyddade diskrimineringsgrunder i diskrimineringslagen är:

Kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

Trakasserier:

En behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon diskrimineringsgrund. Trakasserier kan ske både elever emellan och när en vuxen i skolan utsätter en elev.

Annan kränkande behandling:

En kränkning av en elevs värdighet som inte har koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Kränkningarna kan vara;

- fysiska – slag, sparkar eller knuffar
- verbala - hot, svordomar, könsord eller öknamn
- psykosociala - utfrysning, blickar, ryktesspridning eller att tala illa om någon
- kränkningar i texter och bilder eller film

Mobbning:

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan person skada eller obehag. Det måste även finnas en viss obalans i styrkeförhållandet, det vill säga att den som blir utsatt har svårt att försvara sig. Mobbning inkluderas i begreppet "Annan kränkande behandling". Begreppet mobbning har tagits bort från skolans styrdokument för man anser att det räcker med en gång. Handlingen ska inte behöva upprepas för att den ska anses bryta mot lagen.

Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet på Flyingeskolan är viktiga insatser för att skapa trygghet för alla i skolan – att arbeta systematiskt för att stärka de positiva förutsättningarna i vår verksamhet.

Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandlingen i verksamheten.

Alla elever har samma rättigheter – flickor som pojkar, oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Vårt arbete utgår ifrån vårt övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.

Arbetet ska genomsyra hela verksamheten – förhållningssätt, regler och rutiner. Det viktigaste värdegrundsarbetet är det vi gör i den dagliga verksamheten. Tillsammans med regler som är bestämda tillsammans med barnen är vårt förhållningssätt det som ska genomsyra hela verksamheten. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt utveckla en skol- och fritidshemsmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. Att skapa en bra stämning. Alla måste gemensamt ta ansvar och arbeta för elevernas trygghet och samhörighet.

Följande aktiviteter verkar för en god, trygg och utvecklande miljö för alla:

- Unicef:s arbetsmodell Rättighetsbaserad skola.
- All personal arbetar för att skapa en miljö på skola och fritids som kännetecknas av värme, positivt intresse och engagemang. Vi anpassar lärmiljön och bemöter elever utifrån att vi har elever med olika behov.
- Personalen har en samsyn, positivt förhållningssätt samt arbetar konfliktförebyggande och lösningsinriktat.
- Glädje och trygghet ska förmedlas.
- Skolan har ett rättighetsråd/elevråd med representanter från varje klass som träffas regelbundet.
- Hälsosamtal med skolsköterskan i F-klass och skolår 2 och 4 samt hälsoundersökning i skolår 6.
- Stärka gemenskap på skolan genom aktiviteter för hela skolan.
- Pedagogisk schemalagd lunch.
- Pedagogerna ska vara goda förebilder
- Forum skapas för att hem och skola kan samarbeta, t ex. föräldramöten, utvecklingssamtal och andra mötesträffar, telefon- och mailkontakter.
- Arbeta för en positiv och god relation till alla vårdnadshavare.
- Fritidshemmet har daglig/regelbunden kontakt med vårdnadshavarna.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att minimera risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för elevernas trygghet och samhörighet.

- Klasserna – genom t ex klassråd, Barnensröstmöte på fritidshemmet, värdegrundssamtal och/eller olika gruppövningar för att stärka den enskilde eleven och gemenskapen i gruppen.
- Rastvärdar – vid gemensamma raster finns vuxna rastvärdar (enligt ett på förhand uppgjort schema).
- Organiserad utelek på raster/fritidshemtid så alla ska känna sig trygga i leken.
- Vi stöttar och hjälper eleverna att hantera konflikter och lösa dem på ett bra sätt.
- Likabehandlingsgrupp som träffas varje vecka..
- Elevhälsoteam (EHT) varje vecka där rektor, skolsköterska, skolpsykolog, kurator och speciallärare ingår.
- Elevhälsomöte två gånger/termin per klass.
- Kuratorinsatser i förebyggande syfte.
- Tillfällen för arbete och diskussioner med elever kring användande av sociala medier åk 4-6 med kurator.
- Arbeta regelbundet med värdegrunden och skolans regler samt regler inom klassens ram.
- Trivseltvandring med kartläggning av skolans olika platser. Eleverna berättar var de trivs och var de känner sig otrygga.
- Insamling av olika resultat från enkäter och andra kartläggningar.
- Reflektionsveckor kring normer och värden på hösten.
- Sociogram för att kartlägga elevernas kamratrelationer.
- Observationer.
- Pedagogerna uppmuntrar och förstärker positivt handlande.
- Kompetensutveckling för personalen.
- Bibliotekarien högläser för alla elever om nätanvändning.
- Främjande och förebyggande arbete med kuratorn. Kuratorn leder lektioner i förskoleklass till åk 6 som behandlar känslor och internetanvändning. Läraren deltar och följer upp med eleverna.

Åtgärdande arbete

- Pedagogerna ska vara lyhörda och närvarande och gripa in direkt vid konflikter och hjälpa eleverna reda ut och lösa situationen.
- Om en elev har blivit utsatt för kränkande behandling är huvudmannen skyldig att vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar av eleven. Vilka åtgärder som behöver vidtas beror på vad utredningen i det enskilda fallet visar. Det kan behövas åtgärder på både individ- och gruppnivå.
- Enkäter och andra kartläggningar följs upp – ansvar klasslärare/likabehandlingsgruppen.
- Likabehandlingsgruppen arbetar med förebyggande, främjande och åtgärdande insatser mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.
- Elevhälsoteam (EHT) varje vecka där rektor, skolsköterska, skolpsykolog, kurator och speciallärare ingår.

Arbete med att upptäcka, utreda och åtgärda kränkande behandling

Hur kan kränkande behandling upptäckas i skolan?

- skol- och fritidspersonals iakttagelser, lyhörda pedagoger
- rapport från berörd elev
- rapport från annan elev
- rapport från föräldrar
- elevenkäter; Trivselenkät fsk-klass till åk 2, Elevernas trivsel och arbetsmiljö i skolan åk 3-6 samt Fritidshemsenkäten
- sociogram
- trivselvandringar
- barnintervjuer

När elev kränks av annan elev

Vid misstanke om kränkande behandling skrivs en anmälan snarast som lämnas till rektor. Rektor anmäler till huvudman och bedömer om ärendet ska till likabehandlingsgruppen. Alla berörda vårdnadshavare informeras. Utredning påbörjas skyndsamt av pedagoger eller likabehandlingsgrupp. Utredande pedagog/likabehandlingsgrupp dokumenterar det man upptäckt och vilka åtgärder man vidtar, när detta ska följas upp samt meddelar berörda vårdnadshavare. Åtgärdsprogram kan vid behov upprättas. Ärendet diskuteras vid behov även i Elevhälsoteamet (EHT).

När elev kränks av personal

Om en elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan vänder sig hen till en annan vuxen på skolan eller sina vårdnadshavare. Om en personal anser att en i personalgruppen kränkt en elev ska denne skyndsamt rapportera detta till rektor. Rektor eller av denne utsedd person vidtar utredning genast. Om vårdnadshavare upplever att en vuxen kränkt dess barn ska den i första hand prata med den ni upplever har agerat fel och sedan rapportera till rektor.

Rutiner för uppföljning

Klassläraren och berörd personal ansvarar för att aktivt bevaka och uppmärksamma situationen.

Uppföljningssamtal med samtliga inblandade. Vårdnadshavare kontaktas.

Elev och vårdnadshavare erbjuds kontakt med någon i elevhälsoteamet som kan ge stödsamtal.

Om kränkningarna inte upphör behöver särskilda stödåtgärder sättas in. Rektor kallar till elevmöte där individuella åtgärdsprogram upprättas.

Rutiner för dokumentation

Alla fall av diskriminering och kränkande behandling dokumenteras skyndsamt i en anmälan som skickas till rektor. Även anmälningar och uppföljningar dokumenteras på blanketter avsedda för detta.

Rektor anmäler till huvudmannen enligt skollagen 6 kap 10§.

Kvalitetssäkring av likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling (förankring, uppföljning och utvärdering)

- Alla vuxna, inom skola och fritidshem, skall känna till och aktivt arbeta för att likabehandlingsplanen följs.
- Likabehandlingsplanen och den årliga kartläggningen utvärderas och revideras – ansvar rektor/Likabehandlingsgruppen
- Föräldrar och elever är delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen genom Samråd och Elevråd, enkäter och kartläggningar.
- Elevhälsoteamet (EHT) deltar i revideringen

Arbetsgång för likabehandlingsarbetet under läsåret

Augusti	Likabehandlingsplanen presenteras med aktuell handlingsplan på uppstartsdagar, hemsidan och samrådsmöte.
Oktober V40	Reflektionsveckor. Eleverna utvärderar hur förra årets mål och insatser gått. Diskuterar terminsstarten och den aktuella situationen på skolan. Trygghetsvandring, sociogram eventuellt egen enkät. Eventuellt förslag på nya åtgärder. Diskuteras sedan i arbetslagen där egen utvärdering sker. Lämnas till likabehandlingsgruppen för sammanställning och revidering av handlingsplanen.
V45-46	Fritidshemsenkäten genomförs.
December	Resultatet från fritidshemsenkäten. Handlingsplanen revideras om behov finns.
Feb-mars	Trivselenkät F-2 och trivsel och arbetsmiljö 3-6
April	Skolans handlingsplan revideras efter att enkätsvaren kommit och vi samtalar om dessa med eleverna. Nya mål för nya insatser sätts, konkreta åtgärder för insatserna, tydlighet i vem som ansvarar för att åtgärderna genomförs samt datum för utvärdering.
Maj/juni	Likabehandlingsplanen revideras och nya handlingsplaner inför hösten upprättas tillsammans med eleverna.

Likabehandlingsgruppen:

Kitty Hagen Nerini
Therese Huss

Katarina Larsson

Camilla Hansson

Årlig plan för insatser läsåret 2019/2020

Planen är baserad på systematisk insamlad kunskap om elevernas skolsituation och lärmiljö samt på olika kartläggningar bland elever och personal.

Rättighetsbaserad skola.

Unicef:s arbetsmetod Rättighetsbaserad skola ska genomsyra verksamheten. Arbetet leds av Katarina Larsson och Kitty Hagen Nerini och det rättighetsbaserade elevrådet.

Uppföljning: Regelbundet i elevråd, på husmöte och i arbetslagen.

Fadderverksamhet där årskurs 6-elever introducerar fsk-klass eleverna på skolan.

Ansvarig: Fsk-klass och lärare årskurs 6.

När och hur: De första fyra veckorna på höstterminen.

Klass 5 hälsar fyrorna välkomna till mellanstadiet.

Ansvarig: Lärare årskurs 5

När och hur: Tidigt på hösten under en fm med namnlekar och samarbetslekar.

Verbala kränkningar och hot. Vårdslöst språk.

Ansvarig: Alla vuxna och elever på skolan .

Hur gör vi: Regler och förmaningar räcker inte. Viljan till förändring måste komma från eleverna själva. Rättighetsbaserad skola-arbetet gör eleverna mer medvetna och uppmärksamma på hur vi respekterar och behandlar varandra. Även detta läsår får elevrådet uppdraget att göra en plan hur vi ska fortsätta arbeta med bemötande.

Uppföljning: I klassråd, elevråd och arbetslag kring höstlovet.

All personal ska ha kännedom om våra elever och använda lämpligt bemötande.

Uppföljning: Regelbundet på husmöte och i arbetslagen.

Rektor ansvarar för att övrig personal blir informerad.

Planerade rastaktiviteter

Ansvarig: Kitty Hagen Nerini, Marie Olsson.

Hur: Rastvakterna erbjuder aktiviteter och rastleksaker på lunchrasterna.

Uppföljning: Fritidshemmets arbetslagsmöte, husmöte, och elevråd.

Insatser för att främja trivsel och gemenskap på skolan

Hur: Vi samtalar i klasserna om värdeord som trivsel, trygghet och gemenskap, hur viktigt det är att tycka om sin skola.
Eget ansvar och inflytande genom klassråd/elevråd.
Elevrådet gör en plan för läsåret med gemensamma aktiviteter under läsåret.
Mer arbete i tvärgrupper, eq-övningar och regelbundna gemensamma samlingar för hela skolan.
Uppmuntra positiva handlingar.
Rättighetsbaserad skola-arbete.

Uppföljning: Regelbundet i klassråd/elevråd, husmöte och arbetslag.

Trygghet

Elever upplever duschrum och fotbollsplaner som mindre trygga platser.

Hur: Duscharna kommer till hösten att få mellanväggar .
Bättre vuxentillsyn i omklädningsrummet.
Tydliga regler och fördelning av fotbollsplanerna.